

Capitolul I

Condiții specifice de admisibilitate a ordonanței președințiale

§1. Urgența luării măsurii

I. Evacuare. Ordonanță președințială. Condiții generale de admisibilitate

C. proc. civ., art. 581

Prin ordonanță președințială se pot lua, conform art. 581 C. proc. civ., doar măsuri provizorii, vremelnice, grabnice, cu privire la păstrarea unui drept sau prevenirea unei pagube iminente ori pentru înlăturarea pierderilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

O condiție generală de admisibilitate a cererii de ordonanță președințială este urgența în luarea unor măsuri.

În raport cu cele menționate, constatându-se că se impune cercetarea unor aspecte referitoare la însăși dreptul asupra terenului în discuție, pe care reclamanta pretinde că îl are în administrare, iar pârâta îl contestă, s-a considerat că nu sunt îndeplinite cerințele art. 581 C. proc. civ., prin nejustificarea urgenței în luarea măsurii de evacuare a pârâtei, iar instanța investită cu rezolvare cererii de ordonanță președințială a pronunțat o hotărâre nelegală și netemeinică.

*C.S.J., secția economică și comercială, decizia nr. 124 din
23 iunie 1992, în Dreptul nr. 5-6/1993, p. 132-133*

2. Contract de asociere. Evacuare. Ordonanță președințială. Condiții specifice

C. proc. civ., art. 581

Potrivit art. 581 C. proc. civ., două sunt condițiile specifice exercitării procedurii ordonanței președințiale: urgența și caracterul vremelnic al măsurii ce se ia pe această cale. Din caracterul vremelnic decurge și o a treia condiție, și anume ca prin măsura luată să nu se prejudice fondul.

Aceste condiții trebuie să existe cumulativ, inexistența uneia dintre ele făcând inadmisibilă cererea de ordonanță președințială.

Cererea de evacuare, motivată pe faptul nerespectării de către pârâtă a clauzelor contractului de asociere, nu îndeplinește condițiile prevăzute în art. 581 C. proc. civ.

Verificarea de către instanță a respectării clauzei contractului privind plata de către pârâtă a unui procent din profitul brut pentru spațiul pus la dispoziție de reclamantă și evacuarea pârâtei pentru neefectuarea plății echivalează cu judecarea în fond a cauzei, iar prin rezolvarea în fond a litigiului s-ar anticipa asupra hotărârii instanței de drept comun.

C.A. Iași, decizia civilă nr. 665 din 11 iunie 1997, în Culegere de practică judiciară – Curtea de Apel Iași – 1997, p. 63-64

3. Evacuare. Ordonanță președințială. Urgență

C. proc. civ., art. 581

Codul de procedură civilă (art. 581) prevede că instanța poate să ordone măsuri vremelnice în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar putea păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul executării.

Din cuprinsul textului enunțat rezultă că o condiție generală de admisibilitate a cererii de ordonanță președințială este

urgența în luarea unor măsuri, determinată de iminența producerii unor pagube.

În speță, nu s-a dovedit existența unei urgențe în evacuarea familiei pârâtului din locuință.

Acțiunea în evacuare pe motiv că închirierea s-a făcut numai pentru o perioadă de 6 luni, care a expirat la 31 decembrie 1990, nu justifică evacuarea prin ordonanță președințială, raporturile locative dintre părți putând fi lămurite numai în cadrul unei acțiuni de drept comun.

C.S.J., secția civilă, decizia nr. 654 din 11 martie 1994, în Dreptul nr. 12/1994, p. 65

4. Reintegrare în locuință. Ordonanță președințială. Condiția urgenței

C. proc. civ., art. 581

Articolul 581 C. proc. civ. prevede: „instanța va putea să ordone măsuri vremelnice, în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări”.

Din conținutul textului rezultă că urgența este una din condițiile specifice procedurii ordonanței președințiale, dar faptul că cererea pentru reintegrarea în spațiu a reclamantei, alungată din locuință în anul 1994, s-a formulat în anul 1997 nu este de natură să ducă la concluzia că nu există condiția urgenței. În speță, s-a dovedit că reclamanta a stăruit pentru a fi primită în locuință, apelând la ajutorul organelor de poliție, și că locuiește în condiții improprii la părinții săi.

Chiar dacă pârâtului i s-a recunoscut dreptul de retenție asupra apartamentului prin hotărârea de partaj, până la data achitării sulței, acest drept nu justifică susținerea recurentului că cererea de evacuare, pe calea ordonanței președințiale, se impunea a fi respinsă, pentru că s-a dovedit comportamentul lui violent, ceea ce

face imposibilă colocațiunea și afectează dezvoltarea copilului, iar reclamanta a făcut dovada achitării sultei.

C.A. Iași, decizia civilă nr. 40 din 16 ianuarie 1998, în Jurisprudența Curții de Apel Iași în materie civilă pe anul 1998, p. 150-151

5. Reintegrare în locuință. Ordonanță președințială. Condiții. Lipsa urgenței. Inadmisibilitate

C. proc. civ., art. 581

Prin sentința civilă nr. 6469/1992 a Judecătoriei sect. 2 București s-a admis cererea de ordonanță președințială formulată de reclamant împotriva pârâtei și s-a dispus reintegrarea reclamantului în locuință.

Împotriva sentinței a declarat recurs pârâta, susținând că nu i-a interzis reclamantului intrarea în locuință și că acesta nu justifică recurgerea la procedura ordonanței președințiale.

Tribunalul a reținut că, în cererea înaintată la judecătorie, reclamantul-intimat a susținut că la începutul lunii iulie 1992, venind acasă, a constatat schimbarea încuietorilor, nemaiputând intra astfel în locuința care constituie proprietatea lui și a pârâtei-recurente.

Intimatul nu a făcut dovada faptului că a fost alungat din locuință, iar în speță nu sunt îndeplinite condițiile art. 581 C. proc. civ., cu privire la urgență sau la prevenirea unei pagube iminente, întrucât cererea de ordonanță președințială s-a formulat după ce au trecut patru luni de la data pretinsei interdicții de a pătrunde în locuință.

T.M. București, secția a IV-a civilă, decizia nr. 201 din 2 februarie 1993, în Culegere de practică judiciară a Tribunalului București 1993-1997, p. 397-398

6. Soț izgonit din locuința comună. Cerere de reintegrare în locuință. Urgența măsurii

C. proc. civ., art. 581

În cazul în care un soț a fost izgonit fără drept din locuința comună, cererea de reintegrare prezintă urgență, deoarece orice întârziere în luarea măsurii solicitate s-ar reflecta negativ asupra dreptului pe care îl are de a folosi acel spațiu locativ și bunurile ce se află în el.

Faptul că soții mai au un imobil în proprietate personală, în care reclamantul ar putea locui nu este de natură să justifice respingerea cererii de reintegrare, cu atât mai mult cu cât instanța ar pronunța în mod implicit o separare de domiciliu și ar antama fondul pricinii în condițiile în care soții s-ar afla în proces de divorț.

T.M. București, secția a IV-a civilă, decizia nr. 1329/1991, în Culegere de practică judiciară civilă pe anul 1991, p. 178

7. Bunuri comune. Partaj. Condiția urgenței

C. proc. civ., art. 581

Una din condițiile pentru ca o ordonanță președințială să fie admisibilă, conform art. 581 C. proc. civ., este urgența în păstrarea unui drept, ceea ce în cauza soluționată nu a existat.

Reclamantul, care este despărțit în fapt de soția sa de peste doi ani, a cerut ca pe calea ordonanței președințiale să i se restituie mobilier casnic, despre care pârâta a susținut că face parte din comunitatea de bunuri, cei doi soți aflându-se în proces de partaj.

C.A. Craiova, secția civilă, decizia nr. 93/1998, în Revista juridică a Olteniei – C.A. Craiova nr. 1-2/1999, p. 42

8. Hotărâre prin care s-a dispus desființarea unei construcții. Autorizarea reclamantilor de a proceda la demolarea construcțiilor. Ordonanță președințială

C. proc. civ., art. 581

Art. 581 C. proc. civ. dispune: „Instanța va putea să ordone măsuri vremelnice, în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări”. Din conținutul textului, rezultă că ordonanța președințială, prin natura ei, se referă la luarea unor măsuri provizorii în cazuri urgente.

Instanțele nu au obligația cercetării urgenței când formularea ordonanței este justificată de înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări, deoarece în această situație urgența rezultă din necesitatea executării titlului executoriu, ea fiind presupusă până la proba contrară. Ordonanțele din această categorie sunt prevăzute în art. 581 partea finală, tocmai pentru a permite creditorului, care deține titlul executor, să-l poată executa, scopul lor fiind de a înlătura piedicile ivite în calea executării și nu conservarea unui drept.

Admisibilitatea ordonanței presupune, cu necesitate, existența unor piedici la executare. Creditorul trebuie să facă însă dovada că a încercat punerea în executare a titlului, deoarece prin piedică se înțelege tot ceea ce oprește sau se opune continuării executării unui titlu executoriu.

De aceea, cererea creditorilor de completare a hotărârii judecătorești, formulată anterior începerii executării, prin care se solicită autorizarea lor să desființeze construcțiile la demolarea cărora a fost obligat debitorul, nu îndeplinește condițiile înscrise în art. 581 aliniat final C. proc. civ. Cât timp creditorii nu au încercat să pună în executare titlul executoriu nu poate fi vorba de existența unor piedici la executare, care să justifice înlăturarea lor pe calea ordonanței președințiale.

*C.A. Iași, decizia civilă nr. 751 din 14 mai 1999,
în Jurisprudența Curții de Apel Iași în materie
civilă pe anul 1999, p. 183-184*

9. Desființare de construcții. Ordonanță președințială. Condiții de admisibilitate. Urgență. Măsură cu caracter vremelnic

C. proc. civ., art. 581

Conform art. 581 C. proc. civ., instanța poate să ordone măsuri vremelnice în cazuri grabnice pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

În speță, nu sunt întrunite cerințele prevăzute de acest text de lege. Astfel, nu poate fi invocată condiția urgenței atâta vreme cât construcțiile (cocină de porci și porumbar) au fost edificate de intimații-pârâți în anul 1990, iar cererea de chemare în judecată a fost promovată de reclamant după șase ani.

Pe de altă parte, pe calea ordonanței președințiale pot fi luate doar măsuri cu caracter vremelnic, ori solicitarea apelantului-reclamant de a se dispune demolarea construcțiilor pentru considerențele expuse în acțiune vizează o măsură cu caracter definitiv, ce nu poate fi dispusă de instanță prin această procedură de urgență.

*T.M. București, secția a III-a civilă, decizia nr. 2145/1997,
în Culegere de practică judiciară a Tribunalului
București 1993-1997, p. 396-397*

10. Sistarea lucrărilor de demolare a construcției. Finalizarea demolării. Condiția urgenței. Consecințe

C. proc. civ., art. 581

Potrivit art. 581 C. proc. civ., instanța poate ordona măsuri vremelnice, în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept, care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

Urgența este una din condițiile specifice procedurii ordonanței președințiale. Ea trebuie să rezulte din fapte concrete, specifice fiecărui caz, iar în cadrul ordonanței președințiale urgența se apreciază în raport cu situația existentă la momentul judecării, întrucât cererea nu poate fi admisă dacă între momentul sesizării și cel al judecării situația de fapt s-a schimbat în așa fel încât nu mai este posibilă restabilirea ei urgentă.

În speță, cererea de ordonanță președințială privind obligarea pârâtului la sistarea lucrărilor de demolare a construcției edificate de reclamant a fost respinsă, cu motivarea că în cursul procesului pârâtul a finalizat demolarea construcției.

Lucrările de demolare fiind finalizate, rezultă cu evidență că nu mai subzistă condiția urgenței, deoarece nefiind posibilă restabilirea situației de fapt, reclamantul își poate valorifica pretențiile pe calea unei acțiuni de drept comun.

*C.A. Iași, decizia civilă nr. 1260 din 7 iunie 2000,
în Jurisprudența Curții de Apel Iași în materie
civilă pe anul 2000, p. 217-218*

11. Locație de gestiune. Predarea bunului. Ordonanță președințială

C. proc. civ., art. 581

Potrivit art. 581 C. proc. civ., condiția generală de admisibilitate a acestei proceduri o constituie urgența. Această condiție este prevăzută în alin. (1) al textului enunțat mai sus, unde se arată că instanța va putea lua măsuri vremelnice „în cazuri grabnice”.

Legea nu determină însă cazurile considerate urgente. Această problemă este lăsată la aprecierea instanței în raport de împrejurările de fapt ale fiecărei pricini în parte. În litigiul de față, reclamanta a încheiat cu pârâta contractul de locație de gestiune nr. 992 din 29 aprilie 1992 pentru spațiul situat în Tulcea str. Isaccei bl. U.2, pentru o perioadă de cinci ani, iar pârâta refuză să-l pună la dispoziție, fapt care-i creează prejudicii reclamantei în derularea